

97268 - Kefil olma karşılığında para almak caiz değildir.

Soru

Bir arkadaşım kendisine taksitle araba almak için benden kefil olmamı istedi, ancak ben kabul etmedim. Ancak arkadaşım, kendisine kefil olan kişiye iki bin TL vereceğine karar verdiğini söyledi. Benim de paraya ihtiyacım olduğu için kefil olup parayı aldım. Aldığım para bana helal mi?

Detaylı cevap

Kefil olma ve teminat mektubu karşılığında para almak caiz değildir. Çünkü alınan ücret, kefalet sözleşmesini faize çevirir.

Bunun izahı; asıl borçlu parayı ödeyemediği takdirde kefil bu borcu ödemek zorundadır. Kefil, borcu kapattığında ise asıl borçluya borç vermiş sayılır. Asıl borçlu kefile borcu vermesi gerekmele birlikte üzerine anlaştıkları kefil olma karşılığı parayı da vermesi gerekir. Sonuç olarak bu borçla beraber fazladan para vermiş olur, işte bu faizin ta kendisidir.

İbn-u Kuddame, El-Muğni (6/441) kitabında şöyle söylemiştir: “Bir kişi diğerine: bana kefil ol! Bunun karşılığında bin TL vereceğim derse caiz değildir”. Çünkü kefil borçlu olur. Kefil borcu ödediğinde asıl borçlunun üzerinde bu borç vacip olur. Bu sıradan bir borç muamelesi gibidir. Eğer kefil bu kefil olma karşılığında bir şey alırsa bu borç karşılığında bir yarar sağlamış olur. Bu da caiz değildir.

Teminat mektubu konusunda İslami Fıkıh Komitesi şöyle karar vermiştir:

1-Her iki türüyle prensip ve nihai teminat mektupları, hesapta karşılığı olur veya olmaz. Şayet karşılığı yoksa şimdi veya gelecekte ödenmesi gereken tutarı zimmetinde garanti almaktır. Bu da İslam fıkhında Daman/Garantörlük veya kefalet olarak adlandırılır.

Şayet teminat mektubun karşılığı mevcutsa, teminat mektubu isteyen kişi ile kaynağı arasındaki ilişki, vekalettir. Kendine kefil olunan tarafın yararına kefalet ilişkisi varlığıyla ücretli veya ücretsiz vekalet caizdir.

2-Kefil olmanın amacı yardımlaşma ve sevap kazanmaktır. Bu bağlamda fıkıh alimleri bu tür gönüllülük esasına bağlı olan muameleler karşılığında ücret almanın caiz olmadığına dair karar vermişlerdir. Çünkü kefalet karşılığında ödeme yapıldığında borç karşılığında ücret verilmiş sayılır bu da, şeriatta yasaktır.

Bunun üzerine alimler şöyle karar vermiştir:

Birincisi: Hesapta karşılığı olsun veya olmasın, genelde tutarı ve süresine göre ücret belirlenen teminat mektubu karşılığında ücretin alınması caiz değildir.

İkincisi: Her iki türüyle teminat mektubu düzenlemesi karşılığında idari masraf ve ücretin alınması caizdir. Ancak bu ücret, bilinen emsal ücretinden fazla olmamalıdır. Şayet tutarın tümünü veya bir bölümünü karşılığı olduğu durumda bu işler için gerekli masrafları buna göre belirlenmesi caizdir. (Kararat Mecma el Fıkh el İslami s. 25)

Sonuç olarak aldığınız ücret helal değildir. Aldığınız parayı sahibine geri vermeniz vaciptir.

En iyisini Allah bilir.